GAZETA KRAKOWSKA

Nro 79.

Z KRAKOWA DNIA 1 PAŹDZIERNIKA 1826 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Moskwy d. 20 Sierpnia d. K.

(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Dnia 14 b. m. stolica tuteysza miała szczęście przyięcia w murach swoich J. C. Mość Cesarzewicza i Wielkiego Xiążęcia Konstantego, którego obecności brakowało do naszych życzeń i przywiązania rodziny Cesarskiey, który nie był spodziewany. Tak więc, pożądana chwila zebrania się członków Rodziny Cesarskiey, upiększa się radością niespodziewanego przybycia, równie przyiemnego, iak było mało przewidzianem. Cesarz i Wielki Xiążę widzieli się pierwszy raz po wypadkach, które Im ziednały uwielbienie i hołd całego świata. Pierwszy także raz od tey pamiętney epoki, N. Matka została z uszanowaniem uściskana rękami dwóch Synów, tak godnych Jey, a których Bóg w nieskończonem miłosierdziu swoiem, zachował Jey, iako wynagrodzenie stósowne do wielkości strat, których doznała. W reszcie, mieszkańcy naszego miasta dzielili równie radość J. C. Mci Wielkiego Xiążęcia Michała za przybyciem Brata, zbliżonego sercem do siebie, chociażby nawet wzaiemne ich przywiązanie nie było połączone związkami natury.

Nazaiutrz d. 15 Sierpnia w uroczystość Wniebowzięcia, była parada, którą N. Cesarz JJ. CC. Moście Wielki Xiążę Następca tronu, Wielki Xiążę Konstanty, i Wielki Xiążę Michał, obecnością swoią zaszczycili. W chwili Ich przybycia na plac Kremliński, okrzyki *hurra* tysiąckrotnie powtarzane przez woysko i tłumy widzów, dowiodły, z iakim zapałem wszyscy czuli szczęście widzenia zebranych naszych szanownych Xiążąt.

W ciągu tegoż poranku, któremu piękna pogoda sprzyiała, Cesarz, Cesarzowa Matka, JJ. CC. Moście Wielcy Xiążęta Konstanty i Michał, i Wielka Xiężna Helena, znaydowali się na Mszy w Kościele katedralnym Wniebowzięcia. Cesarzowa Alexandra, którą obok N. Swego Małżonka, i od którey serca nasze nigdy się nieodłączaią niebyła w Kościele. Zbiera wszystkie swoie siły na uroczysty dzień koronacyi.

Gdy Rodzina Cesarska udawała się do Kościoła Katedralnego, i wracała do Pałacu, mieszkańcy stali po stronach w potroynym rzędzie. Mieysca wystawione w kształcie amfiteatru około wieży kościelney Iwana Wielkiego na uroczystość Koronacyi, były również napełnione niezmiernym tłumem ludu.

Dnia 15 b. m. Deputowani niżey wymienieni z prowincyy Muzułmańsko-Rossyyskich Kaukazkich, mieli zaszczyt bydź przedstawionemi N. Cesarzowi, iako to: 1) Major Xiążę Mussa Kassef, starszy z possessorów w Azaewsku; 2) Xiążę Czopan Murtazaliew z Andrewska; 3) Podporucznik Xiążę Bekowicz Czerkaskoy z małey Kabardy; 4) Porucznik Hamza-Bek z Kaitagu; 5) Achmet Kan possessor w Mektulisku; 6) Heider-Bek syn szakmalą w Tarkowsku; 7) Kapitan Hadzi-Sadradin-Bek z prowincyi Szekinskiey; 8) Porucznik Issa-Bek z Kuba; 9) Kambai-Bek z Szyrwanu; 10) Hussein-Bek z Derbentu; 11) Chorąży Mamet-Bek z Tombassarani; 12) Xiążę Czopołow z Kostyakowska; 13) Kassim-Bek z Baku; 14) syn pierwszego Kadego Mussa z obwodu Akuszyńskiego; 15) Uzden-Anzarow z wielkiey Kabardy; 16) Uzden-Tomakanow należący do possessora w Mektulinsku. — Tegoż dnia Sartai-Czyngisów Sułtan środkowey hordy Kirgisów, miał szczęście bydź przedstawionym N. Cesarzowi. — Chan Dzangir-Bukew, naczelnik części małey hordy Kirgisów, przybyły do Moskwy z orszakiem swoim, miał dnia 1 b. m. szczęście bydź przedstawionym N. Cesarzowi.

Dnia 16 b. m. NN. Cesarz i Cesarzowa Matka, zwiedzili instytuta S. Katarzyny i Alexandrowski.

Cała gwardyia będąca w Moskwie, korpus grenadyierów, 5ty korpus piechoty, i pierwszą dywizyia ułanów, należały do obrotów, które się odprawiły w dniach 17. i 18. b. m. między gościńcami Twerskim i Zwinogrodzkim. Woyskiem nieprzyiacielskim dowodził JW. Jenerał Adjutant Baron Rosen; tem zaś, które broniło Moskwy, JW. Jenerał Porucznik Xiążę Szachowskoy. N. Cesarz i J. C. Mość Cesarzewicz i Wielki Xiążę Konstanty, znaydowali się na tych obrotach, za które Jego Cesarska Mość raczył oświadczyć woysku zupełne Swoie zadowolenie. N. Cesarzowa Alexandra przybyła poiazdem na obroty w dniu 18 b. m.

Dziś N. Cesarz i Cesarzowa opuścili pałac Hrabiny Orłowey i zaięli pałac Mikołaiewski w Kremlinie.

NN. Cesarz i Cesarzowe, oraz wszyscy członkowie rodziny Cesarskiey zostaią w dobrem zdrowiu.

— Dnia 23, —

N. Cesarz Jmć raczył wydać do Senatu Rządzącego następuiące ukazy:

Zważaiąc gorliwość i długą służbę urzędników, którym ukaz z dnia 6 Sierpnia 1809 niedozwala otrzymać podwyższenia rang a chcąc dać im dowód naszey życzliwości, nieosłabiaiąc iednak wzmiankowanego prawą rozkazuiemy: 1) Urzędnicy 9tey klassy, którzy sprawuią urzędy 8mey klassy, i którzy do dzisieyszego dnia wysłużyli z zaszczytem liczbę lat prawem przepisaną, przeydą do 8 klassy; radcy honorowi, będący w tym przypadku, będą wyniesieni do rangi Assessorów kollegialnych; 2) Będą wpisani do 5tey klassy czyli mianowani Radcami Stanu, urzędnicy 6tey klassy, czyli Radcy kollegialni, którzy sprawuią urzędy 5tey klassy, i którzy do dzisieyszego dnia wysłużyli z zaszczytem przepisaną lat liczbę. Po zasiągnieniu wiadomości względem tych urzędników, i po zapewnieniu się ze stanów służby o dobrem ich sprawowaniu się liczbie lat wysłużonych, Senat Rządzący użyie stosownych środków, dla wykonania powyższych rozporządzeń, daiąc zawsze baczność, 1) aby mimo niniejszego wyiątku, Ukaz z dnia 6go Sierpnia 1809 pozostał w całey swoiey mocy; 2) aby to podwyższenie nie było udzielone urzędnikom, którzy są pod sądem lub podlegaią indagacyi, dopóki niewinność ich nie będzie uznaną;

3) aby starszeństwo wszystkich urzędników, którzy ninieysze podwyższenie otrzymuią, rachowało się od dnia dzisieyszego; aby co do dalszego ich podwyższenia, stósowano się do istnących praw i urządzeń.

(podpisano) MIKOŁAY.

W Moskwie dnia 22 Sierpnia 1826.

Oddaiąc sprawiedliwość zasłudze, i udzielaiąc stosownych nagrod gorliwości w służbie, osądziliśmy za rzecz przyzwoitą dać także dowody Naszego względu na los tych, którzy służywszy kraiowi, wystawili się przez złe postępowanie na słuszną surowość urządzeń. W nadziei ich poprawienia się i celem zachęcenia do tego, rozkazuiemy: 1) Mogą bydź przyięci do służby w pierwszym stopniu officerskim, officerowie lądowi i morscy, którzy zostali oddaleni za złe sprawowanie się, ieżli okażą świadectwa godne wiary od Marszałków Szlachty w Guberniach, gdzie mieszkali, poświadczaiące dobrą ich konduitę od czasu oddalenia; lecz aby otrzymać podwyższenie do następuiącego stopnia niedosyć będzie dla wspomnionych officerów mieć potrzebne starszeństwo; trzeba im iescze szczególnego świadectwa ich dowódców. Według teyże zasady, stopień będzie powrócony officerom, którzy zostawszy oddalonemi za złe postępowanie, dobrowolnie zaciągnęli się na żołnierzy i dobrze się sprawowali. Officerowie skazani na oddalenie ze służby, bez możności wrócenia do niey, mogą się zaciągnąć na żołnierzy, ieżli zechcą. 2) Podofficerowie i żołnierze lądowi i morscy, którzy czas swóy wysłużyli, a którzy iednak nie otrzymali uwolnienia, za karę, na iaką w ciągu służby zasłużyli, i którzy niebyli oddani pod Sąd, lub sądownie skazani na kary za mnieysze wykroczenia nieprzechodzące występku pierwszey ucieczki, otrzymaią swoie uwolnienie; a ieżeli znayduią się między niemi tacy, którym po wspomnionem ukaraniu znak honorowy orderu S. Anny został nadany za 20 lat służby, znak ten niebędzie im odebrany, i wszystkie śledztwa w tey mierze ustaną. Łaska ta będzie również udzieloną wszystkim podofficerom i żołnierzom, którym czas służby skończy się dnia 1 Września 1826.

(podpisano) MIKOŁAY.

W Moskwie dnia 22 Sierpnia 1826.

Z względu na wstawienie się Swiętego Synodu za dziećmi Xięży świeckich, które wchodzą do służby woyskowey nie z powodu złego sprawowania się i niemoralności, lecz dla braku posady, lub z własney swoiey woli, osądziliśmy za rzecz przyzwoitą udzielić na przyszłość dzieciom tey klassy, wchodzącym do służby woyskowey, wszelkie prawa i prerogatywy, iakich używaią ci, którzy się dobrowolnie zaciągaią iakie Ukazem z 6 Sierpnia 1818 są nadane dzieciom kilku innych klass społeczności.

(podpisano) MIKOŁAY.

W Moskwie dnia 22 Sierpnia 1826.

Z *Petersburga d.* 25 *Sierpnia d. K.*

(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Dziś o godzinie w pół do 6tey po południu huk dział w twierdzy i odgłos dzwonów, ogłosiły mieszkańcom Petersburga szczęśliwą wiadomość o koronacyi NN. Cesarza i Cesarzowey, która się odprawiła w Moskwie w przeszłą Niedzielę dnia 22go b. m. z wszelką stosowną okazałością i obrzędem.

— Dnia 27. —

Jenerał Adjutant Hrabia Kamarowski przywiózł tu wiadomość o koronacyi NN. Cesarza i Cesarzowey. JW. Jenerał jazdy Go-

leniszczew-Kutuzow, Jenerał Gubernator woyskowy Petersburga, otrzymał w tey mierze następuiący reskrypt Cesarski:

"Za łaską Boga, koronacyia Nasza i Naszey kochaney Małżonki, odprawiła się w Moskwie, dnia 22 miesiąca Sierpnia. Mieliśmy szczególną przyiemność widzieć obecnego na niey Naszego kochanego Brata, J. C. Mość, Cesarzewicza i Wielkiego Xiążęcia Konstantego, który tu kilku dniami pierwey przybył. Polecamy WPanu, iako naczelnemu dowodcy w stolicy Petersburgu, abyś wypadek ten ogłosił iey mieszkańcom i przekonani iesteśmy, iż wszystkie klassy ludności, ożywione uczuciem wierności ku Naszey osobie wznosić będą do Pana, dawcy wszelkiego dobra, szczere dziękczynne modły za szczęśliwe uskutecznienie tey wielkiey ceremonii. Jestem WPanu przychylny.

(podpisano) MIKOŁAY.

W Moskwie dnia 22 Sierpnia 1826.

Wczoray z rana śpiewane było pontyfikalnie uroczyste *Te Deum* w Kościele katedralnym Panny Maryi Kazańskiey przez Nayprzewielebnieyszego Nikanora, Biskupa Rewelskiego i Wikaryusza Metropolity Petersburgskiego, w towarzystwie całego jego duchowieństwa, wśród wystrzałów działowych z twierdzy. Tenże obrzęd odprawił się we wszystkich Kościołach stolicy.

Wieczorem oświecono miasto tak wspaniale, iak sobie trudno wystawić. Wszędzie wznosiły się bramy tryumfalne, w środku których iaśniały cyfry naszego uwielbionego Monarchy i dostoyney iego Małżonki, oraz przeźrocza i stósowne obrazy. Cała ludność stolicy chodziła po ulicach, i tysiące poiazdów snuły się aż do późney nocy; wszędzie rozlegały radosne krzyki, połączone z odgłosem orkiestry przed ratuszem. Piękna pogoda sprzyiała, co tem przyiemnieyszem było, iż z rana mieliśmy burzę z deszczem.

Rozkaz dzienny N. Cesarza wydany w Moskwie dnia 17 b. m. obeymuie następuiące postanowienia: — "Pragnąc uczcić pamięć Jenerała Feldmarszałka Hrabiego Rumiancowa-Zadunayskiego, naczelnego wodza Xiążęcia Italińskiego, Hrabiego Suwarowa-Rymnickiego, Jenerałów Feldmarszałków Xiążęcia Kutuzowa-Smoleńskiego, Xiążęcia Barclay de Tolly, których czyny woienne wzniosły oręż Rossyyski do tak wysokiego stopnia sławy; chcąc oraz, aby te znakomite nazwiska, zachowane w pamięci woiowników, którzy się zestarzeli pod zwycięzkiemi ich chorągwiami, przypominały dzielnie młodym żołnierzom czyny woienne, które poprzedników ich unieśmiertelniły, Cesarz Jmć raczył rozkazać: Pułk grenadyerów Mało-Rossyyski nazywać się będzie pułkiem grenadyerów Feldmarszałka Xiążęcia Rumiancowa-Zadunayskiego. — Pułk grenadyerów Fanagoryyski nazywać się będzie pułkiem grenadyerów naczelnego wodza Xiążęcia Suwarowa. — Pułk piechoty Pskowski nazywać się będzie pułkiem Feldmarszałka Xiążęcia Kutuzowa-Smoleńskiego. — 2gi pułk karabinierów nazywać się będzie pułkiem karabinierów Feldmarszałka Xiążęcia Barclay de Tolly.„

Z Paryża d. 16 Września.

W mieysce zmarłego Astronoma Piazzi mianowany został przez akademiią w Montpellier Professor Decandel korresponduiącym członkiem.

Umarł dnia 5 b. m. Jenerał major Cambaceres, brat Xcia i Kardynała tego nazwiska. Urodził się dnia 13 Listpada 1778 w

Montpellier i wszedł w 15 lat w służbę woyskową. Znaydował się w bitwach pod Austerlitz, Jena, Lützow, Bautzen i Dreznem. Tegoż dnia umarł w Kale Kontraadmirał Baron St. Haouen w 69 roku życia.

Niektóre znakomite Damy w Paryżu nakazuią swoim Pannom służącem nieiako liberyią nosić. Na fartuchach maią wyszyte ich cyfry lub herby.

Do Angielskiego Posła nadbiegł w poniedziałek goniec z doniesieniem o przybyciu tu Ministra Angielskiego Canning.

Kommissarz policyi szukał po Xięgarniach około Palais-Royal Słownika Nimf, lecz nadaremnie. U drukarza atoli znalazł rękopism i 306 drukowanych exemplarzy.

Lordowa Cochrane leży w okolicy Genewy niebezpieczne chora,

Teraźnieysze wystawienie dzieł malarskich i rzeźbiarskich, które uczniowie naszey akademii w Rzymie przysłali, ściągnęło mnóstwo ciekawych.

Na drzwiach pokutney kaplicy w ulicy Anjou St. Honorè wystawioney, znayduie się następuiący napis: "Ludwik XVIII. wystawił ten pomnik, dla uświęcenia mieysca, w którem śmiertelne szczątki Króla Ludwika XVI i Królowey Maryi Antoniny 21 lat spoczywały, nim do grobu Królewskiego w St. Denis w dniu 21 Stycznia 1815 przeniesione zostały. Ukończony został w drugim roku panowania Króla Karola X. a w 1826 Zbawiciela naszego.„ .

Monitor zawiera zdanie sprawy tuteyszemu kommitetowi Greckiemu przez Jenerała Roche, po które przeczytaniu czytelnik mało co więcey będzie wiedział niż dawniey. Jenerał ten, który 18 miesięcy bawił w Grecyi, podaie wiadome iuż sposoby iakby temu kraiowi dopomòdz można, zdaiąc się zostawiać opis stanu Grecyi do dalszego czasu. Wspomnione sposoby są następuiące: 1) Potrzeba Grekom dostawić parowe okręty (z działami wynalazku Perkina (których iak P. Roche mniema nigdzie ieszcze nie używaią) naypierwey 5 a wczasie do 20 i oddać nad niemi dowództwo Lordowi Cochrane, który u Greków naylepsze posiada mniemania. "Grecka siła morska (wyraża P. Roche) iest bardzo waleczna, ale zbywa iey na iedności w działaniach i poruszeniach, do czego przydać ieszcze potrzeba zazdrość iey dowodców, tak iż działania iey nigdy nie były skutecznie użyte. Lecz Cochrane, którego Grecy iako nadnaturalne iestestwo uważaią i we wszystkich ich pieśniach iest wspominany, przez kilka bohaterskich czynów utwierdzi w Turkach mniemanie, że iest mężem przybywaiącym z północy, który wedle dawnych przepowiedzeń wypędzi Turków do Azyi. W Hydrze znaydzie ten Lord, chociaż niema iak 5 parowych okrętów, naymniey 120 Greckich brygów i 27 palnych statków, nieustraszonemi maytkami osadzonych, z któremi iuż wielkich rzeczy dokazać może.„ 2) Drugim sposobem iest, aby utworzony mógł bydź 2ch do 3chtysiączny Europeyski posiłkowy korpus pod dowództwem wsławionego iakiego Jenerała. To staćby się mogło przez przesełanie na dobrze opatrzonych okrętach po 50 do 100 ludzi do Salamis, założenia tam obozu i magazynów; w porcie bowiem tego miasta Greckie tylko okręty mieścić się mogą, ale dla miałczyzny iest dla wielkich Tureckich niedostępny, Zresztą wyznaie P. Roche, iż trudno iest z Greków utworzyć woysko liniiowe, ieżeli nie zobaczą przed sobą pułków Europeyskich, czego

dowodem iest klęska korpusu Fabvier pod Karysto z nieposłuszeństwa i zuchwałości urządzonych iuż na sposób Europeyski żołnierzy. Fabvier byłby się musiał poddać Turkom, gdyby go Admirał de Regny na Ipsaryotskich statkach nie był uratował. Od tego zdarzenia odpadła ochota zaciągania się do regularnego woyska, a wyrzuty czynione tym żołnierzom, zrządziły iż kupami uciekaią. Korpus ten z 3500 ludzi (pomiędzy któremi było 300 jezdców i 209 kanonierów) zmnieyszył się do 1000, i Fabvier w celu zapobieżenia ucieczce i zaprowadzenia cokolwiek karności zobaczył się znaglonym do założenia obozu na wysepce Porro. P. Roche mniema iż łatwo iest takowy Europeyski korpus zebrać w Szwaycaryi i Francyi. 3) Oprócz okrętów i żołnierzy potrzeba ieszcze pieniędzy, ale mogłyby bydź przez miesięczne składki we wszystkich Europeyskich miastach przysposobione. Nakoniec dowiaduiemy się, że bohaterowie Missolongi wyruszyli z Napoli di Romania przeciw Turkom w Attyce, którzy mimo poiedyńczych klęsk, tak nie pewnie utrzymaią się na przyszłoć w tym kraiu iak Ibrahim Basza w Pelopenesie. 4) Żywność musi bydź szczególniey z stałego lądu Grekom dostarczana.

Związek przyiacioł Greków w Londynie iest w chęci zakupienia dla Greków parowego okrętu Walenty; uzbroienie i postawienia go w stanie żeglugi kosztować będzie 400,000 Fr. Paryzki kommitet i P. Eynard daią na to 250,000 Fr. a Major Cochrane 150,000 Fr. Okręt ten będzie mógł w 14 dniach odpłynąć; imię iego Walenty zamienione zostanie na imię Gaula. Spodziewaią się wkrótce drugi wyprawić. Pułkowaik Stanhop, któremu Xżę Dalberg pełnomocnictwo udzielił, i sam przybydź ma do Francyi, napisał do kommitetu, iż ieżeli on dobrać sobie ma officerów, tedy tym oddane bydź ma dowództwo nad drugiem parowym okrętem.

Z Rzymu d. 7 Września.

Względem prowincyy przedsięwziął Oyciec S. okrutne wprawdzie i Sercu iego nieprzyiemne, ale iedynie skutkować mogące środki; ustanowione są woyskowe sądy, które natychmiast każde zabóystwo lub karbonarny czyn bez odwołania się osądzą. Na noszenie oręża nałożone są na nowo surowe kary. Zresztą zdaie się, iż roziątrzenie przeciw Kardynałowi Legatowi nie ustało, chociaż z iego rozporządzenia skazanym przed rokiem na galerowe roboty i więzienie Karbonarom połowa kary iest darowana.

Onegday w mieszkaniu Posła Portugalskiego obecni tu Portugalczykowie wykonali przysięgę na konstytucyią.

W moc Bulli Oyca S. (iak się iuż doniesło) przez którą siedlisko zakonu Maltańskiego z Catanea do Ferrary przeniesione zostało, odpłynęli ztamtąd kawalerowie dnia 31 Lipca z swoiemi archiwami i po burzliwey żegludze dnia 26 Sierpnia na uyście rzeki Goro przybyli. Kamandor zaś zakonu Vela, który przez Neapol lądem iechał, przybył na początku b. m. do Ferrary.

Podług nadeszłych tu z Zante listów pod dniem 19 Sierpnia flotta Turecka powróciła do Miteleny, a Lod Cochrane przybydź miał pod Rodus. Siła woyskowa Seraskiera i Baszy Rumelii Waiessi w wschodniey Grecyi wyn..ić ma 29,000 ludzi. Ibrahim, iak mówią, postąpić miał na nowo przeciw Mainie.

Z Madrytu d. 15 Września.

Od onegdayszego powrotu Angielskiego Posła od Króla z San-Ildefonso, rozeszła się pogłoska, iż iego starania o uznanie pożyczki Stanów daremnemi były. Rada stanu, ktora miała bydź rozpuszczoną, rozpoczęła na nowo swoie posiedzenia, w celu, iak sądzą, dla ukończenia dawnieyszych prac swoich. Od nieiakiego czasu zwolniła surowość względem oczyszczenia woyskowych. Wiele pułkow posłano na granice Portugalii. W Murcyi lękaią się poruszenia ochotników Krolewskich, którzy zdaią się bydź niekontenci z oddalenia Xcia Infantado. Jakoż, podług późnieyszych doniesień, mieli iuż napaść na Negros i pałac Biskupi obledz, tak iż Biskup musiał ich kazać gwałtem odpędzić.

Jest tu 37 męzkich i 25 niewieścich zakonnych klasztorow; lecz rękodzieła znayduią się w smutnem stanie. Królewska tylko rękodzielnia ma prawo sprzedawać faians. Szklana huta Krolewska w Araniuez dostarcza bardzo podłego szkła i to dwa razy drożey kosztuie niżeli Francuzkie. Chorzy po szpitalach leżą na wełnianych materacach bez żadnych prześcieradeł.

Liczba uszłych do Hiszpanii niechętnych konstytucyi Portugalczyków nie wynosi iak 542 osób i 72 koni. Rząd nasz, iak mówią, przyrzekł ich wydać, ale z życzeniem, aby otrzymali przebaczenie.

Wszystkie doniesienia z Kadyxu głoszą, iż woysko Francuzkie czyni przygotowania do odeyścia do Francyi.

Z Londynu d. 16 Września.

Pisma tuteysze czynią uwagę, iż suszy iaka tego lata była, nikt od r. 1762 nie pamięta, ponieważ od 3 Maia do dnia 19 Lipca ani kropla deszcza nie upadła.

Dnia 26go b. m. znaydowało się ieszcze pod zamknięciem Królewskiem 121,370 kwarterów pszenicy, 8103 kwarterów ięczmienia 149,921 kwarterów owsa, 3027 kwarterów bobu, 2018 kwarterów grochu, 7126 siemienia lnianego, 2176 siemienia konopnego, 34,468 cetnarów nasienia koniczyny i 1676 cetnarów mąki.

Lubo odbyt na osadnicze towary zmnieyszył się cokolwiek, wszelako nadchodzą zewsząd doniesienia o polepszeniu się stanu fabryk.

Znayduiące się w magazynach nie do użycia mundury będą na przyszłą zimę nędznym robotnikom rozdane, i sądzą, iż tym sposobem przeszło 200,000 osób będzie okrytych.

Podług naynowszych doniesień z La Guaira pod dniem 21 Lipca, Paez znayduie się w przykrem położeniu; kupcy nieprzyięli iego propozycyi zaliczania mu co miesiąc 6000 piastrów dla woyska na celne dochody.

Zwołany przez Boliwara Peruwiański Kongres otworzony zostoł dnia 28 Marca. Niektòre członki okazały się zaraz nie przyiaźnemi Boliwarowi i zabierały się do wystawienia niektòrych iego kroków despotycznemi. Zaledwo dowiedział się Oswobodca o tych wyrzutach, rozkazał zaraz swemu woysku bydź w gotowości do drogi, postanowił odciągnąć i zostawić Rzeczpospolitą Peruwiańską swoiemu losowi. Przestraszony Kongres tem postanowieniem, wybrał z łona swego deputacyią składaiącą się z reprezentanta każdey prowincyi, dla proszenia Boliwara aby pozostał i prowadził daley rządy, do których nicht nie iest zdatnieyszym. Deputacyia przybyła dnia 3 Kwietnia do Boli-

wara, na którey przemowę odpowiedział: że nie pragnął iak tylko niepodległości Peru i na kilkakrotne tylko naleganie przeciw swey skłonności przyiął dyktaturę: "Wiem (dodał) że świat zwrócił na mnie oczy; wiem, czego po mnie oczekiwano, lecz nie mógłem przeżyć chwili, w któroyby mdy publiczny szacunek i zaufanie były nadwerężone. Oddaię wszelako sprawiedliwość Peruwianom, wiedzą dobrze, że ci tylko naganiaią moie rządy, którym nie udzieliłem urzędów i nie napakował ich kieszeni publicznemi pieniądzmi. I cóżby więcey zarzucić mogli rządowey Radzie, która składała się z uczciwych i nieprzewrotnych ludzi? Działała ona zawsze wedle moich przepisów i była tylko wykonawcą mey woli. „ — Takąż tęgość i wyższość okazał Boliwar względem kryminalnego wyroku przeciw Berndoaga i Teron. Proszącey Municypalności Limy o ułaskawienie odpisać rozkazał: "Mości Panowie! Nic nie byłoby zgodnieyszem z uczuciami Oswobodcy iak przychylenie się do Waszey prośby. Jakkolwiek WPanowie nie widzicie w tym wyroku śmierci iak tylko ukaranie dwóch nieszczęśliwych, hańbę i smutek ich krewnych, chcieycie także rozważyć szkodliwe skutki, iakie przebaczenie takiey zbrodni i bezkarność pociągnęłyby za sobą. Zastanówcie się, że wyrok wydany został przez sędziów, mądrych, bezstronnych i uczciwych naywyższego narodowego Trybunału; zmienić go, oznaczałoby naganić ich postępowanie i stawać się sędzią tak poważnych urzędników; przebaczyć zdraycom, oznaczałoby przytłumić obyczayne uczucia w Rzeczypospolitey i przez puszczenie bezkarnie podobnych zbrodni, otworzyć drogę do ich pomnożenia. Ustawy będące ieszcze w dzieciństwie, utraciłyby całą moc swoią przez nadzwyczayne tego rodzaiu ułaskawienie. — Cały lud potrzebuie okropnego przykładu, nadto Oswobodca niemoże tamować biegu sprawiedliwości. Berindaoga nie został iako Jenerał, ale iako Minister woienny i morski na śmierć skazany. Żadne sądowe postępowanie nie mogło bydź regularnieysze i zgodnieysze z duchem ustaw iak przeciw niemu. Gdyby był iako Jenerał sądzony, sprawa byłaby się także wedle przepisów odbyła, ale wyrok podlegałby był rewizyi Oswobodcy. Oszczędzał on zawsze krwi ludzkiey a zwłaszcza Amerykańskiey, ale kilka kropli krwi zdradzieckiey niepotrafią zmazać strómieni krwi, którą szlachetni obrońcy Peru przelali w zdobyciu zaprzedanego przez owego zdraycę kraiu. Oswobodca ubolewa, iż niemoże uczynić zadosyć Waszem życzeniom. Uskutecznienie wyroku iest więcey iak przykładem, bo wyciąga go ukaranie winy. J. G. *Perez*, Jeneralny Sekretarz JW. Oswobodcy.

Z Rio-Janeiro d. 6 Lipca.

Lord Ponsoby udaie się ztąd na fregacie Angielskiey Doris skoro tylko naprawiona zostanie, do Buenos-Ayres. Ten okręt przywiózł nam wiadomość z rzeki Plata, że z naszey eskadry składaiącey się z iedney fregaty, dwóch korwet, kilkunastu brygów, szonerów i działowych łodzi, Kommodor Buenos-Ayres Brown, niemaiący pod swoiemi rozkazami iak dwa małe okręty i 3 brygi, zabrał nam iednę fregatę i dwa brygi, a kilkanaście pomnieyszych okrętów miało mu się poddać. Reszta eskadry uszła w skołatanym stanie do Montevideo.

Zabrany przez Anglików i przez Cesarski okręt tu przyprowadzony szoner prowadzący niewolników Murzynów, skonfiskowany został przez sąd tuteyszy iako rozbóyniczy.

DODATEK DO N.ro 79. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA dnia 1 PAŹDZIERNIKA 1826 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Raumira.

Dzień godzina		Barometr z reduk: na O° 12.	Therm: czyli stop: zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Wrześ:		cali lin:	stopnie	stop:			
god:	7	27 6, 612	+ 5. 2	85	Zachodni Słaby	Słońce z Cmur:	Mgła gruba.
	12	„ 7, 774	+12. 2	72	Połud: Ws: Sredni	„	
26.	3	„ 7, 862	+12. 3	69	„ „	„	
	9	„ 8, 507	+ 5. 4	82	„ Słaby	Pogoda	
	7	27 8, 676	+ 2. 8	82	Połud: Ws: Sredni	Pogoda	
27.	12	„ 8, 841	+11. 0	69	„ „	„	
	3	„ 8, 592	+12. 1	67	„ „	„	
	9	„ 8, 726	+ 2. 4	81	„ „	„	
	7	27 8, 454	+ 1. 6	81	Połud: Ws: Słaby	Pogoda	
28.	12	„ 8, 307	+11. 7	71	„ Sredni	Słońce z Chmur:	
	3	„ 8, 030	+13. 6	69	„ „	Pogoda	
	9	„ 8, 074	+ 7. 0	78	„ Słaby	Chmury	
	7	27 7, 532	+ 6. 6	82	Połud: Ws: Słaby	Pochmurno	
29.	12	„ 7, 311	+14. 0	75	„ „	„	
	3	„ 6, 824	+13. 6	73	„ Sredni	„	o go: 3 1/2 deszcz.
	9	„ 7, 045	+ 8. 5	84	„ Słaby	„	

J. Steczkowski, Zast: A. O.

Z Lisbony d. 28 Sierpnia.

Gazeta tuteysza z dnia 25 b. m. zawiera następuiący artykuł:

"Za wyższym rozkazem.— Nadzwyczayny widok, który zeszłey nocy poruszył stolicę, i nastręczył nową sposobność okazania szlachetnego ducha iey zacnych mieszkańców musiał koniecznie wzbudzić publiczną obawę; a pomimo pożądanych wypadków, które sprawiły skutecznie i dzielnie przedsięwzięte środ-

ki, iednakowoż godzina, okoliczności, rozsiewane w różnym sposobie wiadomości, nie dokładne domysły i tłumaczenia, zwykle w podobnych zdarzeniach rozszerzane, wprawiły w rzeczywistą niespokoyność wszystkich przyiaciół prawego porządku, wszystkich prawdziwych Portugalczyków. — Pośpieszamy aby ich uspokoić przez opowiedzenie krótkie, lecz dokładne, intryg, które przeznaczały tę noc pamiętną na nieszczęśliwą epokę buntu i niegodziwości. Damy im oraz poznać wypadki, które ią zamieniły w noc albo raczey na dzień zwycięztwa i chwały dla świętey sprawy Króla i narodu. — Wielki spisek uknowała garstka ludzi przewrotnych i intrygantów iuż znanych przez swoię niemoralność, niemaiących dosyć rozsądku do ocenienia tak wielkich dobrodzieystw. Źli obywatele, a ieszcze gorsi poddani, powzięli w swoiem obłąkaniu niedorzeczny zamiar zniszczenia instytucyy pochodzących od tronu. Spisek ten, równie obrzydły z powodu swoich celów, iako i naczelników, musiał koniecznie szukać podobnychże i narzędzi, i dla tego chcieli oni utworzyć nową rewolucyią przez powstanie massy ludu i bunt woyska. Spisek ten wspierał się szczególnie na korpusie ustanowionym dla obrony obywateli i utrzymania publicznego porządku, a który dla tych samych przyczyn, powinien był bardziey, niż każdy inny, nie należeć do naymnieyszego zaburzenia, chociażby to z iakiego bądź powodu nastąpiło. Korpus iazdy policyyney, podżegnięty przez dowódców nie tego korpusu, maiąc z sobą oddział piechoty, miał o godzinie pierwszey udać się na Campo-Pequeno, i oczekiwać tam dopókiby się do niego nieprzyłączyli żołnierze z innych korpusów stolicy, którzy, iak się spodziewano, zostali uwiedzeni. Gdyby się ich szalone nadzieie były ziściły, i gdyby się z niemi połączyła znaczna liczba żołnierzy, mieli wykonać obrzydłą zbrodnią, i ogłosić nowego Króla i nową Rejencyią; obalić z prawością Monarchy i rządu, wszystkie instytucyię iego wysokiey mądrości. — W przypadku gdyby niezebrali dostateczney siły do wykonania zabóystwa, mieli zamiar udać się do Villa Franca, zkąd uważaliby na poruszenia stolicy i iey osadę; gdyby zaś te poruszenia niebyły dla nich pomyślne, na ten czas mieli póyść za pułkami 2gim iazdy i 17tym piechoty, i uciec do Hiszpanii. Ale Opatrzność, która czuwa nad Portugalskim narodem i iego dostoyną dynastyą ręka Wszechmocnego, która się rozciąga nad głową dobrych Królów, zniweczyła złośliwe zamiary przewrotnych. Rząd, który nie zasypia w draźliwych okolicznościach oyczyzny, i który ciągłą ma baczność na podeyrzanych, rząd wstrzymał ten okropny spisek. Przedsięwzięte przez niego środki były w tak właściwym czasie, tak wyrachowane, tak dzielne, że spiskowi nic dokazać niemogli. Rozbroiono cztery kompaniie policyyney jazdy, będące celnieyszem narzędziem buntu, a cała osada stolicy naylepszym ożywiona duchem, okazała się naywiernieyszą podporą tronu. Korpusy pierwszey i drugiey linii szły z sobą w zawód o okazanie swoiey gorliwości, a zacny stan handlowy szczególniey się odznaczył; niepoliczona liczba obywateli towarzyszyła w pośród radosnych okrzyków wiernym obrońcom Króla. Tak więc spokoynie wybiła godzina przeznaczona na anarchią i rewolucyą.— Zbytecznym byłoby dodawać, iż prosty żołnierz był tylko biernym w całym tym buncie, iak zazwyczay we wszelkich powstaniach podobnego rodzaiu; że oddawna zdradziecka przezorność officerów starała się ich zdemoralizować pobursaiąc ich przeciwko spokoynym obywatelom, zniechęcaiąc ich do

Króla i ustaw kraiowych, wpaiaiąc w nich fałszywe i okropne wyobrażenia o nowym systemacie, który Król Jmć osądził bydź potrzebnym wprowadzić do swoich Królestw, a który, pomimo niegodziwych iego nieprzyiaciół, będzie tak trwałym iak i naród który uszczęśliwia. — Przedsięwzięto wszelkie środki i ostrożności, aby zupełnie zniszczyć zbrodnią i przykładnie ukarać zbrodniarzy. — Zacni Portugalczykowie! bądźcie iuż spokoynemi, i nieście dzięki opatrzności, która raczyła Wam w tym dniu pamiętnym okazać tak uderzaiące dowody swoiey opieki!„

Sąd kryminalny odebrał iuż od Ministra sprawiedliwości rozkaz niezwłocznego wybadania i ukarania tego spisku. Rejentka kazała przesłać sądowi zeznania kilku osób z więzienia policyynego. Don Rodryguez de Bastos, dawniey Korregidor w Oporto, w okólniku dnia 23 b. m. do Regidorów Królestwa wydanym, zwraca uwagę na to: iż policyia naybardziey powinna bydź baczną na zbrodnią buntu; chce o wszystkiem bydź uwiadomionym co się dzieie; w przypadku ważnym ma bydź do niego posłany goniec. Opieszałość podwładnych nie będzie mogła bydź przyięta za wymówkę.

Z Nowegojorku d. 18 Sierpnia.

W Mobile wybuchła niestety! żółta gorączka. Wszyscy, którzy mogli wynieść się w pole, opuścili miast .

Kommodor Porter przysłał swoie zrzeczenie się służby iako Kommodor w Ziednoczonych Stanach. Posiadanie tego męża, iako naczelnika morskiey siły Mexykańskiey, iest dla nowey tey Rzeczypospolitey, zwłaszcza w chwili, gdy Hiszpaniia wszystkie woienne swoie okręty zgromadziła pod wyspą Kuba, nader ważnem. Mexyk otrzymał tak z naszego miasta, iako też innych portów Amerykańskich znaczną liczbę fregat i pomnieyszych woiennych okrętów.

Przeszło 2500 Indyianów otrzymali w tym roku przy Malden w wyższey Kanadzie wyznaczone im od rządu Angielskiego roczne podarunki. Postrzedz miano przy tey okazyi znaczną zmianę w ich obyczaiach.

W tym tygodniu przybył tu pierwszy ładunek miedzi z kopalni Boliwara w Kolumbii.

Od granic Tureckich d. 6 Września.

Nadszła dnia 4 Września do Tryiestu Austryiacka galiota, która dnia 7 Sierpnia z Napoli di Romania odpłynęła, przywiozła wiadomość, że Ibrahim Basza w pochodzie w głąb Morei i przeciw Napoli na nowe natrafił przeszkody. Kolokotroni stanąć miał pod Argos z 6000 ludzi. — Admirał Austryiacki, Margr. Paulucci, zawinął do Napoli, gdzie z naywiększemi uroczystościami był przyięty, zaprosił na swóy okręt prymatów i mocne im przełożenia uczynił względem wyrządzonych okrętom Austryiackim krzywd, poczem otrzymał od rządu 50,000 piastrów na wynagrodzenie poddanych Austryiackich.

Dziennik Paryzki Konstucyionista zawiera z prywatnego listu co następuie: Greckie kobiety okazały przykład patryotyzmu, który godny iest dawnych Spartanek. Gdy Ibrahim Basza postąpił z Trypolizy przeciw Messenii, 20 kobiet w Choregorserla widząc się bydź zagrożonemi dostania się do niewoli, przeniosły nad nią śmierć chwalebną. Wziąwszy dzieci na ręce, iedne rzuciły się ze skały w przepaść, drugie rzucały kamieniami na barbarzyńców i kilkunastu zabiły, i tak uszły sromotney niewoli. Sam nawet nieprzyiaciel musiał poważać ich odwagę.

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę to iest dnia 1 b. m. daną będzie po raz pierwszy wcale nowa nigdy tu niewidziana wielka Komedya w 4ch aktach napisana przez JP. Cyglera: *Ton wielkiego świata i dobre serce.*

DONIESIENIA.

Dnia 24 Października r b. odprawiona będzie w Urzędzie Cyrkułowym Wadowickim licytacyia na dostawę gotowych solówek do pakowania drobney soli kamienney Wielickiey i Bocheńskiey, na reparacyą tychże i na dostawę potrzebnych do reparacyi materyiałów przez czas od 1 Maia 1827 do końca Kwietnia 1828.

Stosownie do tego ustanowione są następuiące ceny, iako ceny szacunkowe:

a) Dla dostawy beczek gotowych aż do szychtuzów;
 1) Z własnego materyału: Za wielką beczkę Dwadzieścia sześć 3/4 krayc. M. K.
 Za małą bęczkę Siedemnaście 3/4 kr. M. K.
 2) Za zrobienie półbeczka z materyiału skarbowego siedm 6/36 kr.
b) Za reparacyią każdey dostawioney i do Składu oddaney beczki.
 1) W Wieliczce: Za wielką bęczkę z zasadzeniem klepek krzyżowych zwanych i klinkow 1 11/36 kr. M. K.
 Za małą prostą beczkę 19/36 kr. M. K.
 2) Za reperacyią każdey beczki zabiianey z Buzenina lub Turowki przesłaney 47/36 kr. M. K.
 3) Od reparacyi małego półbeczka w Bochni 18/36 kr. M. K.
c) Za dostawę materyiału drewnianego do reparacyi beczek:
 Za 1 kopę klepek do wielkich beczek; dwadzieścia cztery 3/4 krayc. M. K.
 Za 1 kopę klepek do małych bęczek; dwadzieścia dwa kr. M. K.
 Za 1 kopę den do wielkich beczek; dwadzieścia pięć kr. M. K.
 Za 1 kopę den do małych beczek; dwadzieścia dwa kr. M. K.
 Za 1 kopę obręczy do wielkich beczek; dziesięć kr. M. K.
 Za 1 kopę obręczy do małych beczek; dziesięć kr. M. K.
 Za 1 kopę klepek zwornych małych beczek; dwanaście 1/4 kr. M. K.

Wreszcie, każdy dostawy podeymuiący się złożyć ma Wadium dla Wieliczki 1700 ZR. dla Bochni 972 ZR. M. K.

Podpisany Notaryusz publiczny Wolnego Miasta Krakowa z Okręgiem, podaie do publiczney wiadomości, iż w moc Rezolucyi Wysokiego Trybunału I. Instancyi dnia 25 Września r. b. do Nru 3772 wyszłey ruchomości po ś. p. Woyciechu Piątkowskim, iako też i po Małgorzacie z Wesołowskich Piątkowskiey pozostałe, iako to: stolarszczyzna, obrazy, faians, szkło, żelazo, suknie i kosztowności, przez publiczną licytacyią za gotową srebrną zapłatę więcey daiącemu w dniu 5tym Października r. b. w Domu w przecznicy ulicy Stey Anny pod L. 313 o godzinie 9tey ranney i następnych godzinach prawem przepisanych sprzedawane będą. — W Krakowie dnia 27 Września 1826 r.

Ignacy *Rogalski*, Notaryusz.

Z mocy Rezolucyi Trybunału I. Instancyi W. M. Krakowa i Jego Okręgu dd. 25go Września r. b. do L. 3638, odbędzie się licytacyia ruchomości po Stanisławie Kamińskim Szewcu pozostałych: z pościeli, sukien, bielizny, sreberek, i towaru szewskiego składaiących się dnia 9go Października r. b. o godzinie 3ciey po południu, a to przy ulicy Grodzkiey pod L. 210. — W Krakowie dnia 29 Września 1826 r. A. *Matakiewicz*.

WEZWANIE III.

Z polecenia Trybunału I. Instancyi W. z O. M. Krakowa dnia 10 Sierpnia r. b. do Nru 1571 wydanego a dnia 5 b. m. odebranego, podpisany wzywa 1) JW. Katarzynę z Grodzickich 1. voto Bystrzonowską 2. Grodzicką; 2) W. Antoniego Grabowskiego; 3) P. Jakóba Soieńskiego i 4) Star: Abrahama Joskowicza Wierzycieli z zamieszkania niewiadomych, aby w ciągu Sześciu Miesięcy zgłosili się z dowodami do tegoż Trybunału w celu podniesienia z Depozytu przypadaiących im kwot z podziału massy kredalney W. Wacława Grodzickiego, iako to: 1) 477 Zł. 28 gr. 2) 128 Zł. 6 4/5 gr. 3) 30 Złp. 1 gr. i 4) 19 Złp. 3 1/2 gr. w Szeynach czyli Walucie Wiedeńskiey, a to tem pewniey, iż w razie niezgłoszenia się, takowe kwoty lub z nich niepodniesione skarbowi publicznemu zostaną przyznane. — W Krakowie dnia 15 Września 1826 r.

Onufry Męciński, Kurator.